

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
végzése

Az ügy száma: Kfv.V.37.495/2023/6.
A tanács tagjai: dr. Márton Gizella tanácselnök
dr. Stefancsik Márta előadó bíró
dr. Darák Péter bíró
dr. Demjén Péter bíró
Ságiné dr. Márkus Anett bíró
A felperes: felperes1 (cím1)
A felperes jogi képviselője: Dr. Nemes Ákos Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd:
jogi képviselő1; cím2)
Az alperes: Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlése
(cím3)
Az alperes jogi képviselője: dr. Molnár György kamarai jogtanácsos
A per tárgya: közterülethasználati engedély tárgyában indult
közigazgatási jogvita
A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperes
A felülvizsgálattal támadott határozat: Fővárosi Törvényszék 2023. május 11. napján
kelt 33.K.700.343/2023/14. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 33.K.700.343/2023/14. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

A végzés ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperesi gazdasági társaság 2022. január 25. napján Budapest Főváros Önkormányzata tulajdonában álló közterületen, a cím4 nyolc darab 1,5 m² felületű digitális információs berendezés 2022. március 31.-2032. február 1. közötti időszakban történő elhelyezéséhez közterület-használati hozzájárulás kiadását kérte. Budapest Főváros Közgyűlése Tulajdonosi Bizottsága (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) a 2022. szeptember 1. napján kelt, FPH058/699-8/2022. számú határozatában a közterület-használatához nem járult hozzá.

[2] A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2022. november 30. napján kelt, FPH058/699-10/2022. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

[3] Határozatát azzal indokolta, hogy Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének a Fővárosi Önkormányzat tulajdonában álló közterületek használatáról szóló 3/2013. (III. 8.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Fkr.) a kérelem benyújtását követően kiegészült a 33/N. §-ával, mely (2) bekezdése szerint a digitális reklámhelyszínek kijelöléséről külön döntést hoznak. A kijelölésről még nem döntöttek, az Fkr. módosítása a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazandó, így a felperes kérelme nem volt teljesíthető.

[4] A felperes a 2022. december 1. napján átvett határozat ellen - jogi képviselője útján - 2022. december 21. napján keresetlevelet terjesztett elő a kormányhivatalokkal való elektronikus kapcsolattartásra szolgáló IKR-rendszeren keresztül, K01-KH űrlapon, amely a fővárosi és megyei kormányhivatalhoz történő keresetlevél beterjesztéséhez alkalmazandó. Az űrlapon és a keresetlevelében a felperes az alperest helytállóan jelölte meg. A keresetlevél címzettje – az elsőfokú hatóság útján kitétellel – az elsőfokú bíróság volt. Budapest Főváros Kormányhivatala 2022. december 22. napján továbbította a keresetlevelet – szintén tévesen – a Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatala részére. Ezt követően került továbbküldésre az alperes 14. számú jegyzőkönyvi nyilatkozata szerint a Vagyongazdálkodási Főosztályhoz. Innen továbbították - de nem tisztázott, hogy hova és milyen napon érkezett meg.

A kereset és az ellenkérelem

[5] A felperes keresetében elsődlegesen az alperes határozatának elsőfokú határozatra kiterjedő hatályú megváltoztatását, a közterület-használati engedély megadását, másodlagosan az első- és másodfokú határozatok megsemmisítését, az elsőfokú hatóság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára való kötelezését kérte. Jogsérelemként tisztességes hatósági eljáráshoz való jogának sérelmét, a visszaható hatályú jogalkotás tilalmának, a normavilágosság, a megfelelő felkészülési idő elvének megszegését állította, indítványt terjesztett elő a Kúria Önkormányzati Tanácsa, illetve az Alkotmánybíróság normakontroll eljárásának kezdeményezése iránt.

[6] Az alperes elsődlegesen a keresetlevél nem megfelelő helyen, elektronikusan, de nem a megfelelő formában való előterjesztése, illetve az elkésztettsége miatti visszautasítását, ennek mellőzése esetén a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a felperesnek a

keresetlevelet elektronikus úton, az E-papír szolgáltatás igénybevételével, Budapest Főváros Önkormányzatának hivatali kapuján keresztül, a Tulajdonosi Bizottsághoz címezve kellett volna megküldenie.

A jogerős ítélet

[7] Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével az alperes határozatát az elsőfokú határozatra kiterjedően megsemmisítette, az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte.

[8] Indokolásában részben idézte az alperesi határozat jogorvoslati tájékoztatását, amely alapján megállapította, hogy az alperes határozatában nem adott teljes körű jogorvoslati kioktatást, az nem tartalmazza, hogy a keresetlevelet mely szervhez és milyen módon kell előterjeszteni. A Kúria Kf.VII.39.128/2020/2. számú végzésében foglaltak szerint sérti a tisztességes eljáráshoz és a jogorvoslathoz való jogot, ha a keresettel támadott határozat nem nyújt megfelelő tájékoztatást a fél részére a jogorvoslati kérelem meghatározott honlapon és meghatározott űrlapon történő benyújtásáról. A tájékoztatási kötelezettség a jogi képviselővel eljáró félre is vonatkozik. A megfelelő jogorvoslati kioktatás kötelezettsége a hatóságot terheli, amely kötelezettség a felperesre nem hárítható át azzal, hogy maga is tájékozódhat a benyújtás módjáról. Az alperes által hivatkozott jogeset [BH2022. 83.] és jogegységi hatályú döntés [Jpe.I.60.003/2022/9.] a nem teljes jogorvoslati kioktatás kérdésével nem foglalkozott, így az azokban tett alapvetéseket figyelembe venni nem tudta, és az ügyet érdemben tárgyalta.

[9] Az ügy érdemét illetően a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 15. §-a alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy mivel az Fkr. 33/N. §-a 2022. július 8. napján lépett hatályba, a módosított rendelkezései a hozzájárulás feltételeit meghatározó anyagi jogi szabályok, a jogszabály kifejezett rendelkezésének hiányában a folyamatban lévő ügyben nem alkalmazhatóak.

[10] Az alperes által felhívott Kfv.III.37.509/2015/6. és Kfv.IV.37.756/2019/9. számú eseti döntéseket nem tartotta az ügyben irányadónak.

A felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem

[11] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte azzal, hogy a perköltségének összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IMr.) 3. § (5) bekezdése szerint mérlegeléssel állapítsa meg.

[12] Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 2. § (4) bekezdését, 4. § (6) bekezdését, 48. § (1) bekezdés i) pontját, az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a Kúria Jpe.I.60.003/2022/9. számú jogegységi határozatában, valamint a BH2022. 83., a Kpkf.VI.39.206/2021/2.) számú döntésében és a Kfv.III.37.509/2015/6. számú ítélet elvi tartalmában foglaltakat.

[13] Előadta, hogy a védiratában alaki védekezésként a keresetlevél visszautasítását kérte annak elkészítése miatt. A felperes a kereset előterjesztésére nyitva álló törvényes

határidőben a keresetlevelét nem a jogorvoslati kioktatásban megjelölt elsőfokú hatóság, hanem a Budapest Főváros Kormányhivatala részére nyújtotta be, majd az irat ezt követően sem az eljárásban részt vett szervhez került továbbításra, hanem a Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatalához. A jogerős ítélet nem tartalmazza az alperesi határozat jogorvoslati kioktatásának érdemi rendelkezését, amely a következő: „A keresetlevelet a Fővárosi Közgyűlés Tulajdonosi Bizottságához kell benyújtani (cím3, postacím: 1840 Budapest) a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. tv. 39. §-a és az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9.§-a szerint. A pert Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlése ellen kell indítani.” Az elsőfokú bíróság tehát iratellenes megállapításokat tett és azokból téves jogkövetkeztetést vont le a keresetindítási határidő megtartottsága vonatkozásában.

[14] Az ügy érdemét illetően kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ítélete ellentétes a Kúria Kfv.III.37.509/2015/6. számú ítélet elvi tartalmával, amely kifejezetten rögzíti, hogy ha nincs olyan, a Jat. 15. § (1) bekezdés a) pontjának rendelkezéseitől eltérő hatályba léptető rendelkezés, amely szerint a kérelem beadásakor hatályos szabályokat kell alkalmazni, és az új szabályokat a jövőre nézve kell alkalmazni, akkor a határozat meghozatalakor hatályban lévő és alkalmazandó szabályok szerint kell a jövőbeni magatartási szabályokat előíró engedélyt kiadni. Álláspontja szerint mindaddig, amíg a közigazgatási hatósági döntést a hatóság nem hozza meg, eljárásjogi kérdések merülnek fel csupán, az anyagi jogviszony csak az érdemi döntéssel jött létre, egy olyan időpontban, amikor már hatályba lépett az anyagi jogviszonyra vonatkozó új szabályozás. A kérelemre induló hatósági eljárásban a döntés véglegessé válásáig a döntéssel létrejövő jogviszony tartalma sem rögzülhet, addig nem anyagi, hanem csak eljárási jogviszony jön létre az ügyfél és a hatóság között. Másrészt a közterület rendeltetésétől eltérő használatára senkinek nincsen alanyi joga, a rendeltetéstől eltérő közterület-használati jogosultságot a helyi önkormányzat hozza létre konstitutív döntésével. Mindebből az következik, hogy a közterület-használatról hozott hatósági határozat véglegessé válásáig nem jön létre anyagi jogviszony. Hangsúlyozta, hogy a folyamatban lévő ügyekről való alkalmazhatóságról nem volt szükség átmeneti rendelkezést alkotni, mivel a Jat. 15. § (1) bekezdés a) pontja alapján egyértelmű volt, hogy az anyagi jogviszonyt keletkeztető döntéshozatal során a mindenkor hatályos anyagi jogi szabályok az irányadók.

[15] Az elsőfokú bíróság ezen érdemi védekezéséről nem rendelkezett, a jogerős ítéletből nem olvasható ki az az indok, hogy a még el nem bírált, létre nem jött anyagi jogviszonyról való döntéshozatalakor mely okból kellene a korábbi anyagi jogi szabályozást alkalmazni. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság által felhívott KGD2014. 31. számú döntés (Kfv.II.37.401/2012/14.) építési ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata tárgyában született, tényállása a perbeli ügytől jelentősen eltér, ezért a jelen ügyben nem lehetett irányadó.

[16] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

[17] Hivatkozása szerint a Kúria joggyakorlata értelmében a jogi képviselő sem tudhatja kioktatás hiányában, hogy a hatóság a rendelkezésre álló felületek közül épp melyiket tartja alkalmazandónak egy ügyben a nem megfelelő tájékoztatás miatt még a jogi képviselővel eljáró felet sem érheti hátrány, mivel az a tisztességes eljáráshoz való jogot sértene [Kf.II.39.128/2020/2.]. Az ügy érdemében kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a joggyakorlat helyes értelmezésével döntött a hatósági határozatok megsemmisítéséről és az elsőfokú

hatóság új eljárás lefolytatására való kötelezéséről. Perköltséget a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogi képviselőjével között megbízási szerződés szerint igényelt.

A Kúria döntése és jogi indokai

[18] A felülvizsgálati kérelem alapos.

[19] A jogerős ítélettel szemben jogszabálysértésre, vagy a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozással van helye felülvizsgálatnak. A felülvizsgálati kérelmet a jogerős ítélet közlésétől számított 30 napon belül kell előterjeszteni [Kp. 115. § (1) bekezdés, 117. § (1) bekezdés], annak kötelező tartalmi eleme a kérelmet megalapozó pontos jogszabályhely, illetve a közzétett kúriai határozat és azon részének megjelölése, amelytől az ítélet jogkérdésben eltér [Kp. 115. § (2) bekezdése értelmében alkalmazandó Kp. 100. § (2) bekezdés b) pont]. A felülvizsgálati kérelmet megváltoztatni a felülvizsgálati határidőn túl nem lehet [Kp. 115. § (2) bekezdése értelmében alkalmazandó Kp. 100. § (5) bekezdése]. A Kúria a jogerős ítéletet - a bizonyítás és vizsgálat hivatalbóli elrendelésének körén kívül - csak a felülvizsgálati kérelem, a csatlakozó felülvizsgálati kérelem, és a felülvizsgálati ellenkérelem keretei között vizsgálhatja felül [Kp. 115. § (2) bekezdése értelmében alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdése], az eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt [Kp. 120. § (5) bekezdése].

[20] Az alperes védiratban foglalt kérelme elsődlegesen – pergátló akadály miatt – a keresetlevél visszautasítására irányult.

[21] A Kp. 39. § (1) bekezdése szerint a keresetlevelet többfokú közigazgatási eljárásban hozott cselekmény esetén a vitatott közigazgatási cselekmény közlésétől számított harminc napon belül az elsőfokon eljáró közigazgatási szervnél kell benyújtani.

[22] A Kp. 48. § (1) bekezdése szerint a bíróság a keresetlevelet visszautasítja, ha i) a felperes a keresetindítási határidőt elmulasztja, és igazolási kérelmet nem terjeszt elő, vagy azt a bíróság elutasítja; l) az elektronikus ügyintézésre köteles felperes vagy a jogi képviselő nem elektronikus úton vagy elektronikus úton, de nem a jogszabályban meghatározott módon terjesztette elő.

[23] Amennyiben tehát a keresetlevél elkészett, pergátló akadály áll fenn, amely folytán a per érdemi tárgyalásának nincs helye.

[24] A Kp. 78. § (5) bekezdés a) pontja szerint a bíróság hivatalból bizonyítást rendelhet el az olyan tény, körülmény alátámasztására szolgáló bizonyítékok tekintetében, amelyeket hivatalból kell figyelembe vennie. A Kp. 48. § (2) bekezdése értelmében a bíróság az (1) bekezdés a)-j) pontjában foglaltakat (a keresetlevél visszautasításának okai) az egész eljárás során hivatalból veszi figyelembe.

[25] A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság részbizonyítást folytatott a keresetlevél benyújtása körülményeit illetően, azonban annak eredményét ítéletében nem rögzítette, és a beszerzett bizonyítékok alapján nem is állapítható meg a keresetlevél elsőfokú hatósághoz való ékezésének időpontja.

[26] A Kp. 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016 évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (4) és (5) bekezdése értelmében az ítélet indokolása – egyebek mellett – a bíróság által megállapított tényeket, a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmét, illetve nyilatkozatát és azok alapjának rövid ismertetését, továbbá a jogi indokolást tartalmazza. A jogi indokolás tartalmazza az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

[27] A rendkívüli jogorvoslati eljárásban bizonyítás felvételének, így a pergátló akadály fennálltának elbírálásához szükséges tények megállapításának, illetve elsőként történő értékelésének nincs helye. A Kúria érdemi döntést ezért abban az esetben hozhat, ha a jogerős ítélet kétséget kizáróan tartalmazza a bíróság által megállapított tényállást, az annak alapjául szolgáló bizonyítékok értékelését és abból a bíróság - jogszabályi rendelkezésekkel és az általa megállapított tényekkel alátámasztott, okszerű érveléssel - bemutatott jogi álláspontját [Kfv.I.35.507/2012/4., Kfv.I.35.467/2020/7.]. Ahhoz tehát, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálatra alkalmas legyen, az elsőfokú bíróságnak nem csak a keresetben állított jogsérelem vizsgálatához, de az alperes ellenkérelmének elbírálásához szükséges tényeket a bizonyítékok alapján meg kell állapítania, és azokat össze kell vetnie a jogszabályi rendelkezésekkel, majd ennek alapján bírói gyakorlathoz illeszkedve kell döntést hoznia arról, hogy a keresetindítási határidő megtartott-e.

[28] A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság hiányosan rögzítette ítéletében a tényállást, mert nem állapította meg, hogy a téves szervnél benyújtott keresetlevél mikor érkezett meg az elsőfokú hatósághoz, hiányosan idézte továbbá az alperesi határozat jogorvoslati záradékát, ezért abból téves ténybeli és jogi következtetéssel állapította meg, hogy az alperes a tisztességes hatósági eljárás követelményét megsértette, továbbá azt hogy a keresetlevél benyújtásának módja és címzettje abból nem volt megállapítható.

[29] A jogerős ítélet ezen alapvető hiányossága miatt nem foglалható állás arról, hogy az elsőfokú bíróság helytállón döntött-e arról, hogy a keresetlevél visszautasításának az alperes által indítványozottak szerint a Kp. 48. § (1) bekezdés i) vagy l) pontja alapján nem volt helye.

[30] A Kúria kiterjedt gyakorlattal rendelkezik a keresetlevél nem a törvényben meghatározott szervhez történő benyújtása jogkövetkezményeit illetően, amelyet a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a Jpe.I.60.003/2022/9. számú jogegységi hatályú határozatának indokolásában össze is foglalt. A jogegységi hatályú határozat elvi tartalma szerint „Ha a felperes a keresetlevelet nem megfelelő helyen nyújtotta be, és a keresetindítási határidőben a keresetlevél a vitatott cselekményt megvalósító közigazgatási szervhez, többfokú közigazgatási eljárásban hozott cselekmény esetén az elsőfokon eljáró közigazgatási szervhez

nem érkezett meg, a keresetlevelet – elkésettség okán – a Kp. 48. § (1) bekezdés i) pontja alapján kell visszautasítani.”

[31] A perbeli esetben az elsőfokú bíróság anélkül döntött a pergátló akadály hiányáról, hogy vizsgálta volna, hogy a felperes keresetlevele mely napon érkezett az elsőfokú hatósághoz, így az határidőben előterjesztettnek minősül-e. Ennek megállapítása nélkül megalapozatlan az az ítéleti álláspont, hogy a keresetlevél elkésettség miatti visszautasításának nem volt helye.

[32] A pergátló akadályról szóló döntés megalapozatlansága folytán a Kúria az ügy érdemében nem határozhatott, ezért a jogerős ítéletet a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.

[33] Az elsőfokú bíróság az új eljárásban köteles a keresetlevél előterjesztésével kapcsolatos, a keresetindítási határidő megtartottságához szükséges tényeket pontosan rögzíteni (alperesi határozat jogorvoslati tájékoztatása, az előterjesztés, továbbítások dátuma, előterjesztés formája, alkalmazott elektronikus felület, címzett, továbbítás lépései, érkezés az elsőfokú hatósághoz), és az így megállapított tények alapján a Kp. 48. § (1) bekezdésének, valamint a kialakult kúriai joggyakorlatnak megfelelően határozni a pergátló akadály fennálltáról, illetve annak hiányáról. A tisztességes hatósági eljárás követelményének megsértése is a bizonyított tények tükrében vizsgálendő. Ha ezt követően az elsőfokú bíróság azt állapítja meg, hogy a keresetlevél visszautasításának nem volt helye, csak ebben az esetben dönthet az ügy érdeméről, azaz az alperesi határozat törvényességéről.

A döntés elvi tartalma

[34] *Az alperes által állított pergátló akadály hiányának megállapításához szükséges tényeket az ítéletben rögzíteni kell, és a tényekből levont jogi indokolással lehet csak döntení arról, hogy a keresetlevél visszautasításának nem volt helye.*

Záró rész

[35] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése értelmében alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[36] A felek a felülvizsgálati eljárásban perköltséget szabályszerűen nem számítottak fel. A felperes – felülvizsgálati kérelmében foglaltakkal szemben – a felülvizsgálati eljárásra vonatkozó, jogi képviselőjével kötött megbízási szerződést (díjmegállapodást), költségjegyzéket nem csatolt, az alperes pedig elmulasztotta megjelölni a felülvizsgálati

eljárásban előterjesztett beadványának szerkesztésével, a felkészüléssel felmerült óraszámot, ezért a Kúria a felek részére a perköltség megállapítását a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) alkalmazásával mellőzte.

[37] A végzés ellen a további felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2023. október 19.

dr. Márton Gizella
a tanács elnöke

dr. Stefancsik Márta
előadó bíró

dr. Darák Péter
bíró

dr. Demjén Péter
bíró

Ságiné dr. Márkus Anett
bíró